

- “Alevi köylerinin ekserisinde ve birkaç köy arasında birer “dede” bulunur. Babagân kolundaki Bektaşilerin, kendisine intisap edip “Baba diye tanıdıkları, hürmet ve itaate mecbur oldukları bir başları olduğu gibi, bunların da “dede”leri vardır.

Bu dedeler, onlarca mutlaka büyük bir nesile, büyük bir soya mensuptur. Dedelerin hepsi kendi iddialarına göre soylarını on iki imamdan birine veyahut da “Kızıl Deli”, “Hacem Sultan”, “Karaca Ahmed”, “Abdal Musa”, “Sarı Saltuk” gibi Bektaşi büyüklerine çıkarırlar.

Her dedenin, kendi köylerinden ve bulunduğu yerlerden başka da idare etmekte oldukları mıntıkaları vardır. Oralarda gezerek gûya irşad vazifelerini görürler, kendine mensup olanların nikahlarını, düğünlerini yapar, çocuklarının isimlerini koyar ve cenazelerini yıkarlar ve kendi gidemedikleri yerlere, kendi namlarına bir vekil koyarlar.

Bu dedeler içinde, mektep ve medrese görmedikleri ve hatta okuyup yazma bilmedikleri halde, “Hece” vezniyle şiir söyleyenler vardır. Mutlaka saz çalmasını da bilirler. Çünkü önlerinde saz bulunmak ve çalınmak yollarının erkânından addolunur. Bu dedeleri Hacı Bektaş Çelebisi intihab veya mezun ederek, ellerine Bektaşi babalarında olduğu gibi bir (icaze), yani mezuniyetname verir. Şu kadar var ki, Bektaşilerde tarikata mensup olan herkesin baba salâhiyetini alması mümkün olduğu halde, bunlarda herkes dede olamaz. Vefat eden bir dedenin kardeşi ve oğlundan yani kendisi herhangi bir büyük soya mensup onlardan başkası dede yapılamaz.”